

РЕШЕНИЕ

№ 1199

гр. Варна, 24.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на трети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Невин Р. Шакирова

Членове: Златина Ив. Кавърджикова
мл.с. Виляна Н. Михалева

при участието на секретаря Галина Г. Славова
като разгледа докладваното от Невин Р. Шакирова Въззивно гражданско дело № 20233100501626 по описа за 2023 година

Производството е по реда на Глава XX от ГПК.

Образувано е по повод въззивна жалба на Х. Н. А. срещу Решение № 1914 от 30.05.2023г. по гр.д. № 10633/2022г. по описа на ВРС, 52-ри състав, с което **на основание чл. 439, ал. 1 от ГПК** е отхвърлен предявеният от въззивника срещу Национално бюро за правна помощ, с адрес: гр. София, ул. „Развигор“ № 1 иск за признаване за установено по отношение на ответника, че ищецът не дължи сумата от **300 лева**, предмет на изпълнително дело № 202227130400090 по описа на ЧСИ Л. Та, рег. № 713, с район на действие този на ВОС, образувано въз основа на изпълнителен лист № 430/27.04.2017г., издаден по НОХД № 2873 по описа за 2016г. на ВРС, 22-ри състав.

Жалбата е основана на оплаквания за незаконосъобразност и необоснованост на решението, като постановено при съществено нарушение на процесуалните правила и на материалния закон. Изложени са съображения, че изпълнителното производство е инициатирано по молба на НАП за събиране на разноси за правна помощ съгласно чл. 276 от ЗПрП, без вискателят да е кредитор на вземането по материалното правоотношение. Независимо от това в молбата не е обективизирано искане за събиране на вземането в полза на правоимащия кредитор – НБПП. Налице е било несъответствие между обстоятелствена част и петитум на молбата по чл. 426 от ГПК, инициатираща изпълнителното производство, което изключва да е налице започнало производство по принудително събиране на вземането по ИЛ в полза на ответника НБПП. Едва от 11.08.2022г. предприетите по изпълнителното дело действия ползват Националното бюро за правна помощ. Ето защо счита, че вземането на ответника е погасено по давност, а предявеният иск е основателен. Моли в тази връзка да се

отмени обжалваното решение, а искът – уважен с извод за основателност.

В отговор на жалбата Национално бюро за правна помощ, представлявано от председателя Н.Ил. оспорва доводите в нея. Излага съображения, че вземането не е погасено по давност. С издаване на изпълнителния лист, образуване на изп. производство и с предприетите по същото изп. действия, давността е била прекъсвана, като е започвала да тече нова давност. В тази връзка посочва, че следва да се съобрази спирането на давностните срокове, с изтичане на които се погасяват или придобиват права в периода 13.03.2020г. до 21.05.2020г. съгласно чл. 3, ал. 1, т. 2 от ЗМДВИП. Обжалваното решение е правилно и законосъобразно постановено, съобразено с доказателствата по делото, поради което е отправено искане същото да се потвърди.

В хода на проведеното по делото съдебно заседание, страните поддържат изразените позиции по спора, като всяка претендира присъждане на разноски.

При проверка валидността и допустимостта на обжалваното решение, съобразно нормата на чл. 269, пр. I от ГПК, съдът не открива пороци, водещи до неговата нищожност или недопустимост. По останалите въпроси, за да се произнесе съдът съобрази следното:

Производството пред ВРС е образувано по повод предявен от Х. Н. А. срещу Националното бюро за правна помощ установителен иск **с правно основание чл. 439, ал. 1 от ГПК** за приемане за установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на ответника сумата от **300 лева**, предмет на изпълнително дело № 202227130400090 по описа на ЧСИ Л. Т.а, рег. № 713, с район на действие този на ВОС, образувано въз основа на изпълнителен лист № 430/27.04.2017г., издаден по НОХД № 2873 по описа за 2016г. на ВРС, 22-ри състав, поради погасяване на задължението по давност.

Фактическите твърдения, на които е основана исковата молба са в следния смисъл: ищецът е длъжник по соченото изпълнително дело, образувано на 04.05.2022г., след изтичане на 5 години от влизане в сила на определението по НОХД № 2873/2016г. по описа на ВРС на 26.04.2017г., от която дата е подлежало на изпълнение. Изпълнителното производство е образувано на 04.05.2022г., което е след изтичане на 5 годишния давностен срок и към този момент вземането е било погасено по давност, съгласно чл. 110 от ЗЗД. Издаването на ИЛ на 27.04.2017г. не прекъсва давността. Отправил искане в тази връзка за постановяване на решение, с което да се приеме за установено, че не дължи исковата сума на ответника.

В отговор на исковата молба НБПП, представлявано от председателя Н.Ил. оспорило предявения иск по основание. Позовало се е на чл. 27б от ЗПП, съгласно която норма правомощието за събиране на процесното вземане принадлежи на НАП, която именно е надлежен ответник по иска. Така ответникът обосновал, че за ищеца липсва правен интерес от предявения срещу Националното бюро отрицателен установителен иск. По същество – оспорило твърдението за изтекла погасителна давност по чл. 110 от ЗЗД, с доводи, че вземането не е погасено по давност. Давността е прекъсната, както с образуване на изп.д. и с

посочване на конкретни изпълнителни способности, така и с извършените по делото отделни изпълнителни действия. В тази връзка се е позовал на приложението на чл. 3, ал. 1, т. 2 от ЗМДВИП, обявено с решение на НС от 13.03.2020г. и за преодоляване на последиците от течението на срока, че от 13.03.2020г. до отмяната на извънредното положение са спрели да текат давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобват права, като с § 13 от ПЗР на ЗИ на ЗЗ е предвидено, че тези спрени срокове започват да текат една седмица след публикуването му в ДВ, т.е. след 21.05.2020г. Следователно, давностният срок за погасяване на вземането е спрял считано от 13.03.2020г. до 31.05.2020г., поради което давността се удължила с периода, за който не е текла. Процесното вземане е за разноси за правна помощ и доколкото съгласно чл. 27б от ЗПП разноските за правна помощ по чл. 27, ал. 3 и чл. 27а са частни държавни вземания, то с оглед характера на тези вземания, НБПП следва да се приравни на частноправен субект, за вземанията на който, предмет на принудително изпълнение на основание чл. 5, ал. 2 от ЗМДВИП давност не тече. По тези съображения отправил искане предявеният иск да се отхвърли с извод за неоснователност.

СЪДЪТ, след преценка на становищата на страните, събраните по делото доказателства, по вътрешно убеждение и въз основа на приложимия закон, приема за установено следното от фактическа страна:

Спор по фактите липсва, а за установяването им по делото са приети писмени доказателства, както и самото изп.д. № 20227130400090 по описа на ЧСИ Л. Т.а, рег. № 713, с район на действие, този на ВОС.

СЪДЪТ, въз основа на така установеното от фактическа страна, прави следните правни изводи:

Предявеният иск е по чл. 439 от ГПК, същият е допустим като основан на правопогасяващ факт – изтекла погасителна давност, настъпил след издаването на изпълнителния лист.

Изпълнителният лист, въз основа на който е образувано изпълнителното производство по инициатива на НАП срещу ищеца – длъжник в случая е издаден на 27.04.2017г., въз основа на влязло в сила определение на ВРС на 26.04.2017г. за парична сума, представляваща възнаграждение на служебен защитник, назначен в съдебното производство за участието му по НОХД № 2873/2016г. по описа на ВРС, по сметка на НБПП.

Същият е предявен за изпълнение с молба на НАП на 04.05.2022г., когато е образувано изп.д. № 20227130400090 по описа на ЧСИ Л. Т.а, рег. № 713, с район на действие, този на ВОС.

Безспорно по делото приложими са общите правила за давността, уредени в ЗЗД. Конкретното вземане се погасява с изтичането на 5 – годишна давност /чл. 110 от ЗЗД/ от датата, на която вземането е станало изискуемо /чл. 114 от ЗЗД/, т.е. от датата, следваща датата на влизане в сила на определението на ВРС, с което ищецът е осъден да заплати

сумата от 300 лв. в полза на НБПП – в случая 27.04.2017г. На основание чл. 3, ал. 1, т. 2 от ЗИД на ЗМДВИП /ред., ДВ, бр. 34 от 09.04.2020г./ и § 13 от ЗИ на ЗЗ /ред., ДВ, бр. 44 от 13.05.2020г./, съответно и формираният правен извод, че започналият да тече петгодишен давностен срок от 27.04.2017г. е спрял да тече във времето от 13.03.2020г. до 20.05.2020г. или за 69 дни, като отчитайки времето, в което срокът на погасителната давност е спрял и не е текъл по силата на специалните мерки, е изтекъл вместо на 27.04.2022г., на 05.07.2022г. Преди да изтече обаче, погасителната давност е била прекъсната на 04.05.2022г. с предприетите действия по принудително изпълнение /чл. 116, б. „в“ от ЗЗД/ чрез отправеното от вискателя искане за налагане на заповор върху банковите сметки на длъжника, както и предприемане на действия по опис, оценка и продан на движимо имущество на длъжника, наоходящо се в дома му по образуваното изпълнително производство.

В чл. 116, б. „в“ от ЗЗД е изрично установено правилото, че давността се прекъсва с предприемането на действия за принудително изпълнение. Същинско действие за принудително изпълнение може да предприеме само съдебният изпълнител и то прекъсва давността, но давността е свързана с поведението на кредитора и тя не се влияе от поведението на други лица. Затова се приема в съдебната практика, че ако искането от кредитора е направено своевременно, но изпълнителното действие не е предприето от надлежния орган преди изтичането на давностния срок, по причина, която не зависи от волята на кредитора, давността се счита прекъсната с искането, дори то да е било нередовно, ако нередовността е изправена надлежно по указание на органа на изпълнителното производство. Давността не се прекъсва веднъж с искането и още веднъж с предприемането на действието. Прекъсването е едно – с предприемането на действието, но се счита да е настъпило с обратна сила, ако след поискването давността е изтекла. След това тя се прекъсва последователно във времето, когато осъществяването на способа става чрез отделни процесуални действия: заповор или възбрана, опис, оценка, насрочване на проданта, разгласяване, приемане на наддавателни предложения, провеждане на наддаване и т.н. до влизането в сила на постановлението за възлагане /в този смисъл Решение № 37 от 24.02.2021г. по гр.д. № 1747/2020г. на ВКС, IV ГО/.

Налагането на заповор или възбрана в изпълнително производство от друга страна, съгласно т. 1 от ТР № 2/2013г. на ОСГТК на ВКС съставлява насочване на изпълнението върху отделен имуществен обект на длъжника. То прекъсва давността, тъй като с него започва да се осъществява принудата в изпълнителния процес – длъжникът започва да търпи ограничение в правната си сфера – неговите актове на разпореждане стават непротивопоставими на първоначалния и присъединените кредитори.

В т. 10 от ТР е посочено, че в изпълнителния процес давността се прекъсва многократно – с предприемането на всеки отделен изпълнителен способ и с извършването на всяко изпълнително действие, изграждащо съответния способ. Искането да бъде приложен определен изпълнителен способ прекъсва давността, защото съдебният изпълнител е длъжен да го приложи, но по изричната разпоредба на закона давността се

прекъсва с предприемането на всяко действие за принудително изпълнение.

В конкретния случай в молбата за образуване на изпълнителното производство от 04.05.2022г., вискателят е поискал да се наложи запор върху банковите сметки на длъжника, както и опис, оценка и продан на движимо имущество, находящо се в дома на длъжника. От изискана и постъпила по изп.д. справка от БНБ е установено, че към 29.06.2022г. длъжникът няма открита банкова и платежна сметка, освен една сметка в „Инвестбанк“ АД, закрыта на 29.06.2018г. С ПДИ изх. № 1207/29.06.2022г. ЧСИ указал на длъжника, че при липса на изпълнение в срока за доброволно изпълнение, ще пристъпи към принудително изпълнение по реда на ГПК, като на 02.08.2022г. от 12:00 часа ще извърши опис и оценка на движимите вещи, находящи се в дома му.

Запорът върху вземания на длъжника представлява изпълнително действие, което е част от предвидения в ГПК изпълнителен способ „Изпълнение върху вземания на длъжника“. Запорът се счита наложен само с разпореждането на съдебния изпълнител и с получаване на запорното съобщение от третото задължено лице /чл. 450, ал. 3 и чл. 507 от ГПК/. В случая поисканият от вискателя изпълнителен способ не е бил реализиран поради обективни причини, стоящи извън поведението на вискателя – липса на открити на името на длъжника банкови и платежни сметки в банки в страната, на които СИ да изпрати запорно съобщение. Съгласно приетото в т. 5 от ТР № 3/10.07.2017г. по т.д. № 3/2015г. на ОСГТК на ВКС, изпращането на запорно съобщение от СИ до банката представлява действие по налагането на запор, дори и в случаите, в които е върнато уведомление по чл. 508 ГПК, че длъжникът не разполага със сметка в банката. В случая СИ е получил справка по делото, че длъжникът няма открита сметка въобще в банка, поради което и липсва изпратено запорно съобщение до конкретна банка. Последницата от това е единствено наличие на изпълнително действие, за което длъжникът не носи отговорност за разноси.

Същевременно описът, оценката и проданта на движими вещи на длъжника представляват изпълнителни действия, които са част от съдържанието на предвидения в ГПК изпълнителен способ „Изпълнение върху движими вещи“. В случая СИ е насрочил опис и оценка на движимите вещи, находящи се в дома на длъжника за 02.08.2022г. Няма данни по изпълнителното дело, че описът и оценката на движимите вещи е осъществен, т.е. че осъществяването на поискания способ е приключило /успешно или безуспешно/ или че поисканият такъв не може да се осъществи по причина, за която вискателят отговаря – след направеното искане да не е внесъл такси, разноси, да не е оказал необходимото съдействие и така да е осуетил неговото прилагане, за да се приеме, че изпълнителният способ е нереализиран и за да се приравни на такъв, изоставен от вискателя. Видно от актовете на СИ по определяне на дължими такси и разноси, липсват определени от ЧСИ дължими от вискателя и определени по размер авансови такси за извършване на опис и оценка на движими вещи, за да се приеме, че с неплащане на същите от вискателя е осуетено осъществяването на поискания изпълнителен способ. В тази насока на вискателя не са дадени надлежни указания от органа на изпълнителното производство. Действително образуването на изпълнителна дело не е предприемане на принудително изпълнение, нито

молбата за изпълнение съдържаща искане за прилагане на посочените в нея изпълнителни действия е предприемане на принудително изпълнение – такива са наложеният заповест и насочването на изпълнението върху движими вещи с описа, насрочен за 02.08.2022г. – те ще прекъснат давността, но с ефект от поискването им, освен ако осъществяването им е забавено по причина, за която вискателят отговаря. Т.е. давността по отношение на длъжника е прекъсната на 04.05.2022г. с молбата за образуване на изпълнителното дело, с оглед съдържащото се в нея искане за извършването на опис на движимите вещи в дома на длъжника и насрочването на искания опис за 02.08.2022г. Независимо от липсата на данни, че описът е осъществен, не може да се приеме, че неосъществяването на поискания изпълнителен способ се дължи на причина, за която вискателят отговаря. По изп.д. не се установява СИ да е определил и възложил на вискателя задължение за плащане на авансови такси за изпълнението на поискания способ /в постановлението за разноси от 10.08.2022г. липсва указание за разноси в този смисъл/, а видно от съдържанието на ПДИ от 29.06.2022г. същата не е редовно връчена на длъжника поради допуснати очевидни фактически грешки в съдържанието му. Следващата ПДИ от 11.08.2022г. е изпратена на длъжника по електронна поща от същата дата. До изискване на изп.д. от ВРС на 24.03.2023г. СИ е надлежно сезиран с искане за предприемане на действие по принудително изпълнение, което не е предприето не по вина на вискателя, а поради бездействие на СИ. Това бездействие обаче не означава, че не е надлежно сезиран, поради което с предприемане на поисканото действие ще започне реализирането на изпълнителните действия от състава на поискания изпълнителен способ считано от датата на поискването им, а именно 04.05.2022г.

А съгласно чл. 117, ал. 1 от ЗЗД от прекъсването на давността на 04.05.2022г. е започнала да тече нова 5 годишна погасителна давност, която към момента на предявяване на исковата молба на – 08.08.2022г. не е изтекла. Ето защо вземането по ИЛ от 27.04.2017г. е дължимо от ищеца и не е погасено по давност, поради което предявеният иск за признаване, че вземането не се дължи от него е неоснователен и следва да се отхвърли.

Поставен пред настоящата инстанция от въззивника е и въпросът дали предприетите от Националната агенция по приходите действия по принудително събиране на присъдени разноси за правна помощ по чл. 27а от ЗПП въз основа на издаден от съда изпълнителен лист съгласно чл. 27б от ЗПП по реда на ГПК, са годни да породят ефекта на прекъсване на погасителната давност за вземането и в патримониума на ответника – НБПП, доколкото основанийето, НАП да иска изпълнителни действия и инициира изпълнително производство не е качеството ѝ на кредитор на задълженото лице по търсеното вземане, а законовата делегация да ги събира за сметка на действителния кредитор, страна по конкретното материално правоотношение –НБПП.

На основание чл. 27б от ЗПП вземането на НБПП от ищеца е частно държавно вземане, като предвид разпоредбата на чл. 3, ал. 7, т. 8 от ЗНАП вр. чл. 163, ал. 2 от ДОПК агенцията е оправомощена да събере това частно държавно вземане по общия ред, уреден в ГПК.

Според чл. 2 от ЗНАП, Агенцията е специализиран държавен орган към министъра на

финансите за установяване, обезпечаване и събиране на публични вземания и определени със закон частни държавни вземания.

Следователно – макар специалният закон да е предоставил в чл. 2, ал. 2 от ЗНАП самостоятелна правосубектност на НАП, последното не означава, че Агенцията по приходите е адресат на събраната от нея в изпълнение на законово възложените й правомощия по чл. 3, ал. 7, т. 8 от ЗНАП имуществена облага. Последната, представлява частно държавно вземане, чийто титуляр е Националното бюро за правна помощ, като независим държавен орган - юридическо лице, на бюджетна издръжка към министъра на правосъдието, със седалище в София /чл. 6, ал. 3 от ЗПП/, от чието име и за чиято сметка НАП събира вземането.

Възлагането на събирането на възстановените на НБПП направени разноси по чл. 27а от ЗПП не прави агенцията титуляр на подлежащите на събиране вземания и предмет на принудително събиране са вземания на НБПП, а не собствени вземания на органа, оправомощен от закона да ги събира. Последиците от събирането на вземанията, както и всички предприети действия в хода на принудителното им събиране, рефлектират не в патримониума на НАП, а в патримониума на титуляра на вземанията – НБПП. Ето защо предприятието от НАП действия по принудително събиране на присъдени разноси за правна помощ по чл. 27а от ЗПП в полза на НБПП въз основа на издаден от съда изпълнителен лист съгласно чл. 27б от ЗПП по реда на ГПК, включително и тези прекъсващи течението на срока на погасителната давност за вземането, рефлектират пряко в правната сфера на кредитора, страна по конкретното материално правоотношение – НБПП. Несъстоятелни съответно са развитите в жалбата съображения, че в молбата за образуване на изп.д. не е обективизирано искане за събиране на вземането в полза на правоимащия кредитор – НБПП, а такова за събиране на вземането в полза на НАП.

В заключение предявеният иск по реда на чл. 439 от ГПК е недоказан по основание и като неоснователен следва да се отхвърли. Идентичен правен резултат е постановил и ВРС в обжалваното решение, което като правилно следва да се потвърди.

На основание чл. 78, ал. 3 от ГПК право на разноси има въззиваемата страна, на която поради липсата на отправено искане за присъждане разноси не следва да се присъждат.

Мотивиран от така изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК, Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 1914 от 30.05.2023г. по гр.д. № 10633/2022г. по описа на ВРС, 52-ри състав, с което **на основание чл. 439, ал. 1 от ГПК** е отхвърлен предявеният от Х. Н. А. с ЕГН ***** срещу Национално бюро за правна помощ, с адрес: гр. София,

ул. „Развигор“ № 1 иск за признаване за установено по отношение на ответника, че ищецът не дължи сумата от **300 лева**, предмет на изпълнително дело № 202227130400090 по описа на ЧСИ Л. Та, рег. № 713, с район на действие този на ВОС, образувано въз основа на изпълнителен лист № 430/27.04.2017г., издаден по НОХД № 2873 по описа за 2016г. на ВРС, 22-ри състав по молба на Национална агенция по приходите от 04.05.2022г.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване, на основание чл. 280, ал. 3, т. 1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____